

035_Філологія_Прикладна лінгвістика_Прикладна лінгвістика: прикладна фонетика; прикладна лексикографія; прикладна морфологія; прикладний синтаксис і семантика; корпусна лінгвістика; лінгвістична експертиза; основи копірайтингу та рерайтингу_2024

Прикладна лінгвістика: прикладна фонетика; прикладна лексикографія; прикладна морфологія; прикладний синтаксис і семантика; корпусна лінгвістика; лінгвістична експертиза; основи копірайтингу та рерайтингу

Тип	дисципліна професійної та практичної підготовки
Код	ОК-4
Семестр	1-й, 2-й, 3-й, 4-й, 5-й, 6-й, 7-й
Загальна кількість кредитів / годин	27,5 / 825
Форма контролю	письмовий екзамен (4-й, 5-й, 7-й семестри) усний екзамен (2-й, 3-й, 6-й семестри) залік (1-й семестр)
Викладач	асистент кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології Бевз Юлія Сергіївна кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології Пилипак Валерія Павлівна кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології Гарбера Ірина Володимирівна доктор філософії зі спеціальності 035 Філологія, старший викладач кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології Лотоцька Наталія Ярославівна
Необхідні попередні та супутні освітні компоненти	Вступ до мовознавства, Вступ до прикладної лінгвістики, Сучасна українська мова, Іноземна мова, Комп'ютерна лінгвістика та основи програмування, Технології письмового перекладу, Організація управління базами даних, Дидактичні цифрові ігри та гейміфікація у викладанні іноземних мов, Методи оптимізації контенту сайту, Навчальна практична підготовка, Виробнича практична підготовка, Курсова робота
Місце у логіко-структурній схемі	ОК-4 Прикладна лінгвістика: прикладна фонетика; прикладна лексикографія; прикладна морфологія; прикладний синтаксис і семантика; корпусна лінгвістика; лінгвістична експертиза; основи копірайтингу та рерайтингу викладається на першому, другому, третьому, четвертому році навчання
Форми навчання	лекції, лабораторні заняття, самостійна робота

Критерії оцінювання	поточний контроль – 60 балів, підсумковий контроль – 40 балів (2-й, 3-й, 4-й, 5-й, 6-й, 7-й семестри) підсумковий контроль – 100 балів (1-й семестр)
Мова викладання	українська, окремі модулі – англійська

Зміст освітнього компонента

Базові положення прикладної фонетики та її понятійний апарат. Сучасні технології та методики експериментально-фонетичних досліджень. Акустико-фонетичні параметри мовленнєвої інформації та методи її вилучення з мовленнєвого потоку. Методи та техніки комплексного фонетичного аналізу звукового мовлення за допомогою сучасних комп'ютерних засобів.

Лексикографія як наука. Поняття лексикографії. Основні підходи до її тлумачення. Короткі відомості з історії лексикографії. Галузі лексикографії. Базові терміни лексикографії. Основні терміни традиційної лексикографії: словник, лексикографія (лінгвістична лексикографія), макроструктура (структура словника), реєстр, реєстрова одиниця, мікроструктура (словникова стаття), заголовкова одиниця, ремарка, транскрипція, синопсис, дефініція, екземпліфікація, вхідна мова, вихідна мова, пасивний словник, активний словник, концепція словника, інструкція, лексикографування, філіація, семантизація. Погляди на структуру лексикографії. Напрями лексикографії. Поняття словника, його функції. Вимоги до словника. Класифікація словників. Принципи укладання словника. Етапи створення словника. Характеристика словників різних типів. Комп'ютерна лексикографія як галузь лексикографії та комп'ютерної лінгвістики. Типи комп'ютерних лексикографічних продуктів. Основні терміни комп'ютерної лексикографії. Корпусна лінгвістика і лексикографія. Комп'ютерні лексикографічні продукти.

Автоматичний морфологічний аналіз як частина автоматичного опрацювання текстів. Основні поняття прикладної морфології. Основні методи автоматичного морфологічного аналізу: на основі графемного аналізу, на основі флексивного аналізу, на основі словника словоформ, на основі словника основ, на основі операції логічного множення. Проблема граматичної омонімії у процесі автоматичного морфологічного аналізу. Основні проблеми та перспективи сучасного автоматичного морфологічного аналізу. ВЕСУМ як основний інструмент морфологічного аналізу й синтезу на матеріалі української мови. ВЕСУМ як морфологічна база для розробки засобів лінгвістичного аналізу текстів українською мовою. Специфіка морфологічної розмітки у ГРАКу. Способи пошуку матеріалу у ГРАКу: за словоформою, лемою, тегами (їх сполученнями). Особливості морфологічної розмітки в інших українськомовних корпусах. Автоматичний морфологічний аналіз на матеріалі слов'янських мов. Автоматичний морфологічний аналіз на матеріалі германських мов. Автоматичний морфологічний аналіз і проблема перекладу. Автоматичний морфологічний аналіз і проблема зіставних досліджень.

Прикладний синтаксис як наука. Традиційний синтаксис й автоматичний синтаксичний аналіз (АСА). Підходи до аналізу синтаксичних структур. Поняття парсингу. Типи парсингу. Структурний синтаксис як передумова автоматичного синтаксичного аналізу. Структурна лінгвістика, основні ідеї та поняття. Напрями структурної лінгвістики. Погляди Люсьєна Теньєра на будову речення. «Основи структурного синтаксису» Люсьєна Теньєра. Поняття валентності. Граматика залежностей як напрям синтаксису. Поняття дерева залежностей. Принципи і правила побудови дерева залежностей. Дескриптивна школа структурної лінгвістики. Поняття безпосередніх складників. Застосування безпосередніх складників у сучасних синтаксичних аналізаторах. Синтаксичне індексування в корпусі текстів. Індексування корпусу: синтаксичний аспект. «Золотий стандарт» індексації. Синтаксичне індексування в Корпусі текстів української мови mova.info. Зони синтаксичних зв'язків. Поняття зони синтаксичних зв'язків. Пік спаяності

елементів речення. Плато спаяності елементів речення. Блок спаяності елементів речення. Моделювання синтаксичних одиниць. Метод моделювання в синтаксисі. Моделювання словосполучення. Модель речення. Структурна схема речення. Бокс-схема речення. Семантика як галузь мовознавства. Семантика: мета, основні поняття. Основні напрями семантики. Значення мовного знака. Поняття семіозису. Властивості мовного знака. Зв'язок позначуваного і позначувального. Значення мовної одиниці. Типи значень за рівневою належністю позначувального. Типи значень за ступенем їх узагальнення. Типи значень за характером інформації. Типи значень за зв'язком із типом знань. Лексико-семантична парадигматика. Поняття семантичної кореляції. Семантичне поле. Типи кореляцій у межах семантичного поля. Компонентний аналіз як метод аналізу плану змісту лексичних одиниць. Варіанти компонентного аналізу. Семантичні зміни. Причини семантичних змін. Типи семантичних змін. Лінгвістичний процесор, його функції. Структура лінгвістичного процесора. Семантичний компонент лінгвістичного процесора. Первинний семантичний аналіз. Алгоритм поверхневого семантичного аналізу. Процедури первинного семантичного аналізу. Процедури перевірки семантичного аналізу. Додаткові правила семантичного аналізу. Комп'ютерні тезауруси. Поняття комп'ютерного тезаурусу. Типи комп'ютерних тезаурусів. Семантичне індексування корпусу текстів. Семантичне індексування в Корпусі текстів української мови mova.info. Семантичне індексування у корпусі ГРАК. FrameNet: авторський колектив, мета, структура, можливості проєкту.

Концепції, термінологійний апарат та методологічна база корпусної лінгвістики. Основи корпусних технологій. Навички роботи з корпусами та використання наявних лінгвістичних корпусів для ефективного проведення лінгвістичних досліджень. Специфіка укладання власних лінгвістичних корпусів з дотриманням відповідних правил їх утворення та обробки.

Проблема суб'єктивного та об'єктивного в лінгвістичній експертизі тексту. Лінгвістична експертиза тексту як наукова галузь. Суб'єкт лінгвістичної експертизи тексту. Висновок лінгвіста-експерта. Класифікації лінгвістичних експертиз тексту. Презумпції лінгвістичної експертизи тексту. Здійснення почеркознавчої лінгвістичної експертизи тексту. Здійснення лінгвістичної експертизи писемного мовлення. Здійснення лінгвістичної експертизи усного мовлення. Здійснення лінгвістичної експертизи найбільш актуальних у сучасному судочинстві текстів.

Копірайтинг / рерайтинг як навчальна дисципліна та професійна діяльність. Види копірайтерських текстів. Універсальна модель створення копірайтерського тексту. Перший етап моделі AIDA – «А»: заголовок та привернення уваги. Другий етап моделі AIDA – «І»: перший абзац і виклик інтересу. Третій етап моделі AIDA – «D»: аргументи, бажання та прийняття рішення. Четвертий етап моделі AIDA – «А»: заклик до дії. Функційні блоки копірайтерського тексту. Цільова аудиторія, її потреби й бажання. Рерайт як спосіб оптимізації тексту. Ознаки якісного рерайтингу. Поверхневий рерайтинг. Глибокий рерайтинг. Основні прийоми рерайтингу. Основні способи пошуку інформації для рерайтингу. Рерайтинг і плагіат: ключові проблеми. Основні принципи редактури тексту. Основні програмні засоби для роботи з текстами.

Програмні результати навчання, визначені в освітньо-професійній програмі:

ПРН-1	Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
ПРН-2	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
ПРН-6	Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН-7	Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
ПРН-12	Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
ПРН-16	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН-17	Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання.
ПРН-18	Мати навички управління комплексними діями або проєктами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
ПРН-22	Застосовувати методи теоретичної та прикладної лінгвістики для розв'язання складних професійних завдань.
ПРН-23	Створювати лінгвістичний алгоритм для розв'язання поставлених завдань дослідження.
ПРН-24	Проєктувати лінгвістичні програмні продукти різних типів відповідно до поставлених завдань.